

UZASADNIENIE

Decyzją z 8 sierpnia 2016 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił przyznania ubezpieczonemu J. S. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej z dnia 8 listopada 1991 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że przepisy ustawy z 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą i ich rodzin (Dz. U. z 1989 r. Nr 46, poz. 250 ze zm., dalej określana jako „u.s.o.p.d.g.”) regulujące świadczenia pieniężne z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej, mające zastosowanie do zdarzenia objętego wnioskiem ubezpieczonego, nie przewidywały jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Ubezpieczony J. S. wniósł odwołanie od powyższej decyzji podnosząc, że znowelizowany art. 237 § 1 Kodeksu pracy stanowi, że pracownikowi, który uległ wypadkowi przy pracy przysługują określone świadczenia z ubezpieczenia społecznego określone w odrębnych przepisach. Ubezpieczony odniósł się do orzeczenia Sądu Najwyższego, który uznał, że ubezpieczeniowy charakter świadczeń z tytułu ubezpieczenia wypadkowego daje podstawę do stwierdzenia, że w aktualnym stanie prawnym roszczenie o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy nie ulegają przedawnieniu. Natomiast stosownie do art. 5 pkt 5 u.s.o.p.d.g. świadczenia z ubezpieczenia przysługujące ubezpieczonym oraz członkom ich rodzin obejmują świadczenia pieniężne z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności określonej w art. 1 oraz w razie choroby zawodowej: rentę szkoleniową, rentę inwalidzką oraz rentę rodzinną. Pomimo skreślenia art. 1 u.s.o.p.d.g. nie można dokonywać takiej interpretacji zacytowanego przepisu, że świadczenie pieniężne nie przysługuje jako świadczenie jednorazowe, a jedynie renta.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że w myśl art. 49a ust. 2 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 ze zm., dalej określana jako „ustawa wypadkowa”) do spraw o świadczenia z tytułu wypadków, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 2003 r., stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym nastąpił wypadek. Ubezpieczony uległ wypadkowi z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej 8 listopada 1991 r., zaś przepisu u.s.o.p.d.g. nie przewidywały jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadków przy prowadzeniu działalności gospodarczej. Wnioskodawca złożył wniosek o jednorazowe odszkodowanie w organie rentowym 15 października 1999 r., a organ rentowy wydał 25 października 1999 r. decyzję odmawiającą wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. S. w listopadzie 1991 r. prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniu wypadkowemu.

Ubezpieczony w dniu 8 listopada 1991 r. w drodze powrotnej z G., gdzie załatwiał sprawy związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą, został poszkodowany w wypadku drogowym. J. S. po tym wypadku był hospitalizowany do 23 grudnia 1991 r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. po rozpatrzeniu wniosku ubezpieczonego z 15 października 1999 r., decyzją z 25 października 1999 r., znak sprawy Rp. (...)07- (...), odmówił przyznania mu odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej z 8 listopada 1991 r. W uzasadnieniu organ rentowy powołał się na art. 5 pkt 5 u.s.o.p.d.g. wskazując, że przepisy tej ustawy nie przewidują jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy prowadzeniu tej działalności.

J. S. został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy w związku z wypadkiem przy prowadzeniu działalności gospodarczej z 8 listopada 1991 r.

Dowody :

- protokół nr (...) r. ustalenie okoliczności przyczyn wypadku przy pracy k. 1-3 akt wypadkowych;
- notatka urzędowa k. 4 akt wypadkowych;
- decyzja (...) Oddziału w S. z 25.10.1999 r. – k. 10 akt wypadkowych;
- wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS k. 12 akt wypadkowych ;
- orzeczenie lekarza orzecznika ZUS k. 25 akt wypadkowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się bezzasadne.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. odmawiającej przyznania poszkodowanemu przyznania jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej z 8 listopada 1991 r. Ze względu na zmianę stanu prawnego regulującego świadczenia związane z ubezpieczeniem wypadkowym związanym z prowadzoną działalnością gospodarczą, konieczne jest ustalenie przepisów właściwej ustawy, znajdującej zastosowanie do wniosku ubezpieczonego.

W obecnym stanie prawnym rodzaje świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz warunki nabywania prawa do tych świadczeń reguluje ustawa z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Niemniej jednak dla oceny zdarzeń mających miejsce przed dniem jej wejścia w życie, tak jak w rozpoznawanej sprawie, należy mieć na uwadze przepisy intertemporalne (międzyczasowe) zawarte w tej ustawie, które regulują stosunek tej ustawy do zdarzeń jakie miały miejsce przed dniem jej wejścia w życie. Zgodnie z art. 49a ust. 2 ustawy wypadkowej, do spraw o świadczenia z tytułu wypadków, które nastąpiły przed dniem 1 stycznia 2003 r., stosuje się przepisy obowiązujące w dniu, w którym nastąpił wypadek.

Wobec tego w niniejszej sprawie zastosowanie znajdą przepisy ustawy z 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą i ich rodzin (u.s.o.p.d.g). W myśl art. 5 pkt 5 tejże ustawy świadczenia z ubezpieczenia przysługujące ubezpieczonym oraz członkom ich rodzin obejmują świadczenia pieniężne z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności określonej w art. 1 oraz w razie choroby zawodowej: rentę szkoleniową, rentę inwalidzką oraz rentę rodzinną. Podkreślenia wymaga, że art. 5 pkt 5 u.s.o.p.d.g., wymienia wyczerpująco świadczenia związane z wypadkiem. Liczba świadczeń wymienionych w tym przepisie jest pełna i żadne inne świadczenia poszkodowanemu nie przysługują (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 25 lutego 1999 r., III AUA 603/98, L.).

Wbrew twierdzeniom ubezpieczonego, dla możliwości przyznania mu jednorazowego świadczenia z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej nie ma znaczenia utrata mocy przez art. 1 u.s.o.p.d.g. Przepis ten stanowił, że obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu określonego ustawą, zwanemu dalej „ubezpieczeniem”, podlegają osoby fizyczne mające obywatelstwo polskie, prowadzące na własny rachunek działalność gospodarczą na podstawie:

- 1)** wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub koncesji, określonych w przepisach o działalności gospodarczej,
- 2)** uprawnień określonych w przepisach szczególnych, zwane dalej „ubezpieczonymi”.

Jeżeli działalność, o której mowa w ust. 1, jest prowadzona przez dwie lub więcej osób, w ramach jednostki organizacyjnej nie mającej osobowości prawnej, ubezpieczeniu podlega każda z tych osób (art. 1 ust. 2 u.s.o.p.d.g.). W razie równoczesnego prowadzenia przez tę samą osobę dwóch lub więcej rodzajów działalności określonej w ust. 1 podlega ona ubezpieczeniu tylko z tytułu prowadzenia jednego rodzaju działalności (art. 1 ust. 3 u.s.o.p.d.g.).

Treść każdego z wyżej przytoczonych ustępów art. 1 u.s.o.p.d.g. nie odnosiła się do kwestii świadczeń przyznawanych z ubezpieczenia, a jedynie do zakresu podmiotowego ustawy. Wobec tego utrata mocy wiążącej przez ww. przepisy nie ma znaczenia dla wykładni art. 5 pkt 5 u.s.o.p.d.g. i w konsekwencji zasadności odwołania ubezpieczonego.

Raz jeszcze wskazać należy, co było już podkreślane przez organ rentowy w uzasadnieniach decyzji odmawiających przyznania ubezpieczonemu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej z 8 listopada 1991 r., że wśród świadczeń wymienionych w art. 5 pkt 5 u.s.o.p.d.g. nie jest wymienione jednorazowe odszkodowanie. Innymi słowy nie ma podstawy prawnej dla przyznania J. S. jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej z 8 listopada 1991 r., albowiem mające zastosowanie do tego zdarzenia przepisy ustawy nie przewidują tego rodzaju świadczenia.

W tym miejscu wskazać należy, że uwzględnione zostały zgromadzone w sprawie dokumenty zawarte w aktach wypadkowych, albowiem rzetelność ich sporządzenia i prawdziwość treści w nich zawartych nie były kwestionowane przez strony w toku postępowania. Sąd nie znalazł więc podstaw do odmówienia im wiarygodności.

Wobec braku podstawy do przyznania ubezpieczonemu jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy prowadzeniu działalności gospodarczej z 8 listopada 1991 r. brak podstawy do uwzględnienia odwołania, zatem Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 Kodeksu postępowania cywilnego oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

02.02.2017